

Seat No. : _____

AC-136

April-2019

B.A., Sem.-IV

(EC-1) 211 : Sanskrit
(रत्नावली नाटिका)

Time : 2:30 Hours]

[Max. Marks : 70

1. (A) नीचेनामांथी कोर्षपणु ढे टूंकनोध लण्णो : 14

Write a short-note : (any two)

(1) भलडकवि ढर्षवर्धननुं ञुवन
Life of Shree Harshavardhana

(2) मदनमहोत्सवप्रसङ्गः ।

(3) वासवदत्तानी डामदेवपूण
कामदेवपूजा by Vasavdatta

(4) रत्नावली शीर्षकनी यथार्थता.
The Precision of the रत्नावली title

अथवा/OR

नीचेना श्लोकोनो अनुवाद करो :

Translate the following verses :

(1) पादाग्रस्थितया मुहुः स्तनभरेणानीतया नम्रतां
शंभोः सस्पृहलोचनत्रयपंथ यान्त्या तदाराधने ।
हीमत्या शिरसीहितः सपुलकस्वेदोद्गमोत्कम्पया
विश्लिष्यन्कुसुमाङ्गलिर्गिरिजया क्षिप्तोऽन्तरे पातु वः ॥

(2) मूले गण्डूषसेकासव इव बकुलैर्वास्यिते पुष्टवृष्टया
मध्वाताम्रे तरुण्या मुखशशिनि चिराच्चम्पकान्यध्य भान्ति ।
आकर्ण्यशोकपादाहतिषु च रणतां निर्भरं नूपुराणां
झङ्कारस्यानुगीतैरनुरणनमिवारभ्येभृङ्गसार्थैः ॥

(B) योग्य विकल्प पसंद करी जवाब आपो : (गमे ते थार) 4

Select the correct option and fill in the vacant space : (any four)

(1) कथा ताम्रपत्रमां श्रीढर्ष विशेषनी भाडिती मणे छे ? (मधुवन, तक्षशिला, नालंदा)

In which ताम्रपत्र king Harsh's informations is available ?

(Madhuban, Takshashila, Nalanda)

- (2) હર્ષવર્ધનના સમયમાં કયો ચીની પ્રવાસી ભારત આવ્યો હતો ?
(હ્યુએન-સંગ, તાઓ, લાઓત્સે)
During King Harshvardhan's time which Chinese Traveler came to India ?
(Hu-en-Tsang, Tao, Laotse)
- (3) મદનમહોત્સવમાં દાસીઓ કયું નૃત્ય કરી રહી છે ?
Which dance maid's were doing in Madanmahotsav ?
(ચર્ચરી, વ્દિપદીચંડ, લાસ્ય)
- (4) સંસ્કૃતરૂપકોમાં આવતો પ્રથમ શ્લોક કયા નામે ઓળખાય છે ?
In Sanskrit drama first verse is known by which name ?
(નાન્દી, મંગલશ્લોક, શાન્તિપાઠ)
- (5) સમ્રાટ હર્ષવર્ધનની રાજધાની કઈ હતી ?
What was the Capital of Kind Harshvardhan's Dynasty ?
(a) સ્થાણેશશ્વર: (b) હસ્તિનાપુર: (c) બીજાપુર:
- (6) રતનાવલીનો મુખ્ય રસ _____ છે.
The main sentiment (Rasa) of Ratnavali is _____.
(a) કરુણ (b) શૃંગાર (c) વીર
Karun Shringar Vira

2. (A) નીચેનામાંથી કોઈપણ બે ટૂંકનોંધ લખો :

14

Write a short-note on any **two** of the following :

- (1) ચિત્રફલકપ્રસંગ
- (2) વાસવદત્તા આગમન પ્રસંગ
- (3) તૃતીયઅંકસ્ય પ્રવેશક:
- (4) વેશપરિવર્તનદૃશ્ય:

અથવા/OR

નીચેના શ્લોકોનો અનુવાદ કરો :

Translate the following verses :

- (1) લીલીવધૂતપદ્મા કથયન્તી પક્ષપાતમધિકં નઃ ।
માનસમુપૈતિ કેયં ચિત્રગતા રાજહંસીવ ॥
વિધાયાપૂર્વપૂર્ણેન્દુમસ્યા મુખમભૂદ્ ધુવમ્ ।
ધાનાનિજાસનામ્ભોજવિનિમીલનદુઃસ્થિતઃ ॥
- (2) આતામ્રતામપનયામિ વિલક્ષ ઇષ
લક્ષાકૃતાં ચરણયોત્સવ દેવિ મૂર્ધ્ના ।
કોપોપરાગજનિતાં તુ મુખેન્દુવિમ્બે
હર્તુ ક્ષમો યદિ પરં કરુણા મયિ સ્યાત્ ॥

(B) યોગ્ય વિકલ્પ પસંદ કરી જવાબ આપો : (ગમે તે ચાર) 4

Select the correct option and fill in the vacant space : (any **four**)

- (1) શ્રીખંડદાસ પાસે કઈ વિદ્યા છે ?
Which skill does Shreekhandas have ?
(તીરસ્કારિણી, અકાલકુસુમમ્, સજ્જનદોહદમ)
- (2) વેશપરિવર્તન માં સાગરિકાએ કોનો વેશ ધારણ કર્યો છે ?
Which disguise Sagarika has worn ?
(વાસવદત્તા, સુસંગતતા, કાંચનમાલા)
- (3) દ્વિતીય અંકનું નામ આપો.
Give the name of second act.
(મદનમહોત્સવ, કદલીગૃહ, સંકેતમ)
- (4) માધવીલતા કોને પ્રિય છે ?
Madhvilata is dear to whom ?
(ઉદયન:, વાસવદત્તા, સાગરિકા)
- (5) _____ આત્મહત્યા કરવાનો પ્રયત્ન કરે છે. (વાસવદત્તા, સાગરિકા, સુસંગતતા)
_____ Attempts to commit suicide. (Vasavdatta, Sagarika, Susangata)
- (6) નાગાનન્દ _____ અંકોનું નાટક છે. (ત્રણ, ચાર, પાંચ)
Nagananda consists of _____ acts. (three, four, five)

3. (A) સાગરિકા પ્રત્યાભિજ્ઞાન પ્રસંગને તમારા શબ્દોમાં વર્ણવો. 14
Describe Sagarika Pratyabhigyan in your words.

અથવા/OR

નીચેના શ્લોકોનો અનુવાદ કરો :

Translate the following verses :

- (1) एष ब्रह्मासरोजे रजनीकरकलाशेखरः शङ्करोऽयं
दोर्भिक्षित्यान्तकोऽसौ सधनुरसिगदाचक्रचिन्हैश्चतुर्भिः
एषोऽप्यैरावतस्थस्त्रीदशपतिरमी देवि देवास्तथान्ये
नृत्यन्ति व्योम्नि चैताश्चचलरणरणनूपुरा दिव्यनार्यः ॥
- (2) विरम विरम वहने मुञ्च धूमानुबन्धं
प्रकटयसि किमुच्चैर्चिषां चक्रवालम् ।
विरह हुतभुजाऽहं यो न दग्धः प्रियायाः
प्रलयदहनभासा तस्य किं त्वं करोषि ॥

(B) યોગ્ય વિકલ્પ પસંદ કરી જવાબ આપો : (ગમે તે ત્રણ) 3

Select the correct option and fill in the vacant space : (any **three**)

- (1) ઐન્દ્રજાલિક કયા નગરમાંથી આવ્યો હતો ?
Andrajalik was came from which city ?
(a) उज्जैन (b) मगधः (c) कौशम्बी:

- (2) ઐન્દ્રજાલિકના કયા જાદુથી ઉદયન-સાગરિકાનું મિલન થાય છે ?
By which Andrajalik's magic trick does Udayan-Sagarika meet ?
(a) અન્ત:પુરસ્ય આગ (b) દેવાઙ્ગસ્યનૃત્યમ્ (c) જલાઙ્ગનિસ્યર્દશ્યમ્
- (3) યૌગન્ધરાયણ કોણ છે ?
Who is Yogandharayan ?
(a) મહામાત્ય: (b) સેનાપતિ: (c) કંચુકી
- (4) ઐન્દ્રજાલિક પ્રસંગ _____ અંકમાં આવે છે. (દ્વિતીય, તૃતીય, ચતુર્થ:)
The episode of Andrajalik occurs in _____ act. (second, third, four)
- (5) પ્રિયદર્શિકાનું કથાનક _____ પર આધારિત છે. (રામાયણમ્, મહાભારતમ્, ઉદયનકથા)
The plot of Priyadarshika is based on _____ act.
(Ramayana, Mahabharat, Udayankatha)

4. (A) મહાકવિ હર્ષવર્ધન રચિત 'પ્રિયદર્શિકા' અને 'નાગાનંદ'નું રસદર્શન કરાવો. 14
Critical Appreciation Priyadarshika and Naganand detailed note.

અથવા/OR

'પ્રિયદર્શિકા'નું ઉદ્ભવ સ્થાન અને કવિએ તેમાં કરેલા ફેરફારો વર્ણવો.

Describe the Growth of Priyadarshika and the differences made by the poet.

- (B) યોગ્ય વિકલ્પ પસંદ કરી જવાબ આપો : (ગમે તે ત્રણ) 3

Select the correct option and fill in the vacant space : (any **three**)

- (1) 'પ્રિયદર્શિકા'નું સાહિત્ય સ્વરૂપ જણાવો.
What is the literary form of Priyadarshika ?
(a) નાટિકા (b) નાટક (c) પ્રકરણ:
- (2) 'નાગાનંદ'નું કથાવસ્તુ જોતાં તેમાં કયા ધર્મનો પ્રભાવ જોવા મળે છે ?
In Naganand's story which religions impact is there ?
(a) જૈન (b) હિન્દુ (c) બૌદ્ધ
- (3) 'નાગાનંદ'ના નાયકનું નામ આપો.
What is a name of Hero in 'Naganand' ?
(a) જીમતવાહન (b) ઉદયન (c) દહવર્મા
- (4) પ્રિયદર્શિકાની નાન્દીમાં _____ દેવની સ્તુતિ રજૂ થઈ છે. (શિવ, વિષ્ણુ, બ્રહ્મા)
The Invocation of _____ deity is presented in the Nandi of Priyadarshika.
(Shiva, Vishnu, Bhrahma)
- (5) પ્રિયદર્શિકાનો મુખ્ય નાયક _____ છે. (ઉદયન, યૌગન્ધરાયણ, હર્ષવર્ધન)
_____ is the protagonist of Priyadarshika.
(Udayan, Yaugandhrayan, Harshvardhan)